

سازمان پدافند غیرعامل کشور

رفع تحریم های تکنولوژی ایران؛ ماهنوز شهروند
درجه اول اینترنت نیستیم (بخش اول)

شماره ۷۱

اداره کل پدافند غیرعامل استانداری فارس

زمستان ۱۴۰۱

رفع تحریم های تکنولوژی ایران؛ ما هنوز شهروند درجه اول اینترنت نیستیم (بخش اول)

ارائه خدمات به کاربران ایرانی داشته باشند. براین اساس، حتی لفظ «رفع تحریم تکنولوژی» هم درست نیست، اما اجازه دهید در این مقاله از همین عنوان استفاده کنیم.

به طور مشخص، لغو این تحریم ها به شرکت های خارجی اجازه می دهد بخشی از خدمات رایگان یا پولی خود را در اختیار کاربران ایرانی قرار دهند. حال آنکه مرز ارائه این خدمات و اجازه های که شرکت ها برای خدمات دهی کسب می کنند،

«FAQ» یا «پاسخ به سؤالات متداول» در رابطه با سند GL-D2 منتشر کرد؛ سندی که مربوط به تحریم های تکنولوژی ایران است و ۲۳ سپتامبر برابر با یکم مهر منتشر شده است.

در نتیجه هیچ یک از این اطلاعات جدید نیستند. درواقع، وزارت خزانه داری آمریکا با انتشار این FAQ تأکید دوباره ای داشته است که علی رغم وجود تحریم ها، شرکت های تکنولوژی حالا می توانند آزادی های مشروط بیشتری برای

«فوری: لغو تحریم های تکنولوژی ایران!» این تیتري است که بعید نیست در هفته های گذشته بارها با آن مواجه شده باشید. خبری که به واسطه آن، تحلیل های مختلفی از آینده وضعیت کاربران ایرانی اینترنت منتشر شده است.

خبر غلط نیست؛ اما آنچه منتشر شده نیز به هیچ وجه همه ماجرا نیست. ریشه این خبر آنجاست که روز چهارشنبه ۲۱ دی ماه برابر با ۱۱ ژانویه، وزارت خزانه داری ایالات متحده یک

کجاست؟ نکته‌ای است که قطعاً محل بحث و سؤال است؛ چرا که تفسیر متون حقوقی چندان هم ساده نیست و بهتر است افراد حقوق‌دان درباره آن اظهارنظر قطعی داشته باشند.

سند GL-D2 چه می‌گوید؟

این سند شامل بخش‌های مختلف و عبارت‌های حقوقی متفاوت است که کارشناسان حقوقی باید آن را بررسی و واکاوی کنند. با این حال مهم‌ترین بخش آن، بند اول و

همچنین ضمیمه‌های آن هستند.

بند اول به سرویس‌هایی اشاره می‌کند که رایگان یا با پرداخت هزینه می‌توانند در اختیار کاربران ایرانی قرار گیرند. در این بند گفته شده است که سرویس‌های مبتنی بر اینترنت به شکل مستقیم یا غیرمستقیم می‌توانند در اختیار کاربران ایرانی قرار بگیرند. در این بند مثال‌های مهمی وجود دارد:

«خدمات پیام‌رسان، چت، ایمیل، سوشال مدیا، به اشتراک گذاشتن

عکس و فیلم، مرور وب، بلاگینگ، پلتفرم‌های همکاری، ویدئو کنفرانس، بازی‌های آنلاین، پلتفرم‌های آموزشی آنلاین، پلتفرم‌های ترجمه، نقشه تحت وب، خدمات احراز هویت کاربر و همچنین سرویس‌های ابری.»

از متن سند GL-D2

همین‌طور در بند ۴، درباره سرویس‌های اتصال اینترنت و ظرفیت مخابراتی صحبت به میان می‌آید. این بند می‌گوید که شرکت

U.S. DEPARTMENT
OF THE TREASURY

Please note that GL D-2 does not authorize the importation into the United States of Iranian-origin software or the dealing in such software, including the hosting of Iranian-origin software on a mobile application store. Persons seeking to engage in such activity may submit applications for specific licenses to OFAC that describe the nature of the software and the Iranian developers involved.

September 23, 2022

تصویری از FAQ شماره ۱۰۸۸ درباره سند GL-D2

- یا افراد آمریکایی به شکل مستقیم یا غیرمستقیم می‌توانند سرویس‌های ابری یا خدمات مخابراتی را به ایران ارائه کنند. منظور از خدمات مخابراتی، اتصال از طریق شبکه اینترنت ماهواره‌ای است.
- بخش مهم دیگر این سند مربوط به ضمیمه‌هاست که می‌گوید ارائه ۱۱ مورد شامل سرویس‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای ارتباطی، مجاز به ارائه به ایران هستند. البته برای این لیست هم شروط و شروطهای بسیاری با استناد به سایر سندها ذکر شده که به شرح زیر است:
- موبایل، سیم‌کارت و PDA
- دسترسی‌های ماهواره‌ای (BGAN)
- مودم، روتر، اکسس پوینت که برای اتصال کمتر از ۵۰ یوزر هم‌زمان طراحی شده باشد.
- ترمینال اینترنت ماهواره‌ای برای مشترکین خانگی.
- لپ‌تاپ، تبلت و دستگاه‌های کامپیوتینگ شخصی.
- نرم‌افزارهای آنتی‌ویروس
- نرم‌افزار ضد ردیابی
- سیستم‌عامل موبایل و اپ‌استورها و نرم‌افزارهای مربوط به همین موضوع.
- ابزارهای ضد سانسور
- نرم‌افزارهای شبکه خصوصی مجازی یا VPN
- دسترسی راحت‌تر به مجوز SSL
- این موارد همه خوشحال‌کننده به نظر می‌رسند، اما در بعضی موارد کلیدی برای ما کاربران ایرانی اثرگذار نیستند. دلیل این موضوع، تبصره‌های گوناگون و دست‌وپاگیر است. برای مثال در FAQ شماره ۱۰۸۸ درباره سند GL-D2 به صراحت عنوان شده که اپلیکیشن‌ها اگر بخواهند، می‌توانند در ایران عرضه شوند، اما اپلیکیشن‌های ایرانی نباید در اپ‌استورها قرار گیرند؛ مگر اینکه برای هر اپلیکیشن، درخواست‌هایی ثبت شود تا مجوز جدیدی از OFAC صادر و اجازه انتشار آن به اپ‌استور iOS یا اندروید داده شود.